

MBH CONSULT B.V.
WWW.MBHCONSULT.NL

Soortgericht onderzoek huismus

Meent 1b te Kamerik

H.N.J. de Jong | MBH Consult B.V.
18 juli 2024

Soortgericht onderzoek huismus

Meent 1b te Kamerik

Opdrachtgever	<i>Dhr. M. Schalkwijk</i>
	<i>Meent 1b</i>
	<i>3471 EA Kamerik</i>
Opsteller	<i>H.N.J. de Jong, Ecoloog</i>
	<i>MBH Consult B.V.</i>
	<i>Ottostraat 11</i>
	<i>6716 BG Ede</i>
	<i>0318-202045</i>
Interne controle	<i>L.G. Verschuur, Ecoloog</i>
	<i>MBH Consult B.V.</i>

janine@mbhconsult.nl

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding en doel.....	3
1.2	Leeswijzer	3
2.	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	4
3.	Plangebied.....	5
3.1	Beschrijving plangebied en potentiële verblijfplaatsen	5
3.2	Potentiële gevolgen werkzaamheden	6
4.	Methode	7
4.1	Huismusonderzoek	7
5.	Resultaten	8
5.1	Veldbezoek 5 september 2023	8
5.2	Veldbezoek 26 september 2023	9
6.	Conclusie en advies.....	11
	Bibliografie	12
	Bijlage 1 Foto's veldonderzoek.....	1

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Voorliggende rapportage bevat de resultaten van het vervolgonderzoek naar huismussen binnen het plangebied aan de Meent 1b te Kamerik. Initiatiefnemer is voornemens het bedrijfspand op locatie te slopen. In verband met de geplande werkzaamheden is door BLOM Ecologie BV. een ecologische quickscan uitgevoerd (Gielen, 2023).

Uit deze quickscan is gebleken dat het pand ongeschikt is voor huismussen om te nestelen, doordat dakbeschot onder het dak en andere geschikte besloten ruimten in de bebouwing ontbreken. Verder is gebleken dat de noordgevel van het bedrijfspand begroeid is met een dikke laag klimop. Tijdens de ecologische quickscan zijn hier huismussen aangetroffen en is vastgesteld dat huismussen nestelen in de woningen aan de Van Teylingenweg, de Wethouder Jac. De Bruijnstraat en de naastgelegen schuur. De gevel met klimop is hierom aangemerkt als potentieel essentieel leefgebied en slaapplek voor huismussen, waardoor de geplande werkzaamheden kunnen leiden tot vernieling van essentieel leefgebied en/of slaapplek van huismussen. Indien essentieel leefgebied aanwezig is, is het aanvragen van een ontheffing Wnb noodzakelijk. Om essentieel leefgebied van de huismus uit te kunnen sluiten is vervolgonderzoek noodzakelijk. Er moet onderzoek gedaan worden naar huismussen.

De habitat van de huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal belangrijke elementen, die ook nog eens binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbronnen) van elkaar moeten liggen. De habitat moet bestaan uit een combinatie van plekken voor nestgelegenheid, voedsel (voor volwassen en juveniele huismussen), dekking (stekelige struiken, groenblijvende struiken en klimplanten, coniferen, klimop) en plekken voor stofbaden en drinkwater. (BIJ12, 2023) Met de geplande werkzaamheden zal de grote muur met klimop verdwijnen. Hiermee verdwijnt in de nieuwe situatie mogelijk potentieel essentiële dekking en slaapplek binnen de functionele leefomgeving van huismussen, die in de huidige situatie gebruik maken van het groen op het perceel. In het plangebied is geen nestplek, voedselbron of plek voor stofbaden en drinkwater beschikbaar. Dit bevindt zich wél direct buiten het plangebied op andere locaties.

Middels gericht onderzoek wordt vastgesteld of er beschermde soorten in gevaar komen door de geplande werkzaamheden. Naar aanleiding van het vervolgonderzoek zal geconcludeerd worden onder welke voorwaarden de voorgenomen werkzaamheden verder uitgevoerd kunnen worden en of een ontheffing noodzakelijk is.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het wettelijk kader weergegeven waar dit onderzoek aan gebonden is. Hoofdstuk 3 geeft een algemene beschrijving van het plangebied en daarnaast de habitat dat aanwezig is. In hoofdstuk 4 zijn de gebruikte methodes en materialen beschreven en onderbouwd met relevante literatuur waarna in hoofdstuk 5 de bevindingen staan weergegeven. Vanuit hoofdstuk 3, 4 en 5 wordt een conclusie en advies gevormd en weergegeven in hoofdstuk 6. Tot slot is alle gebruikte relevantie literatuur samengevoegd in een bibliografie in hoofdstuk 7. Naast deze rapportage zijn bijlage bijgevoegd die het rapport ondersteunen.

2. Wettelijk kader Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden geregeld in de Wet natuurbescherming. De Wnb regelt de bescherming van natuur middels de:

- *Zorgplicht (artikel 1.11 Wnb)*
- *Gebiedsbescherming (hoofdstuk 2 Wnb)*
- *Soortenbescherming (hoofdstuk 3 Wnb)*
- *Houtopstanden (hoofdstuk 4 Wnb)*

Dit onderzoek wordt getoetst door hoofdstuk 3 (soortenbescherming) van de Wet natuurbescherming. Er zijn drie beschermingsregimes geregeld in hoofdstuk 3 van de Wnb waarvoor verbodsbepalingen zijn vastgelegd die niet overtreden mogen worden door de beoogde handelingen (zie tabel 1). De huismus valt onder artikel 3.1 Vogelrichtlijnsoorten.

Tabel 1 Beschermingsregimes en verbodsbepalingen Wnb (Rijksoverheid, 2024)

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn	§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn	§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten
Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.	Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Het is verboden bepaalde zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, beschadigen, of weg te nemen.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.	.
Het is verboden eieren van te rapen en deze onder zich te hebben.	Het is verboden eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen.	.
Het is verboden vogels opzettelijk te storen.	Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.	Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of vernielen
Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Het is verboden bepaalde planten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Het is verboden bepaalde vaatplanten in opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

3. Plangebied

3.1 Beschrijving plangebied en potentiële verblijfplaatsen

Het plangebied is gelegen aan de Meent 1b te Kamerik. Zie figuur 1 voor de ligging van het plangebied.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode kader) op het kadastrale perceel (oranje kader) (OpenStreetMap Foundation, 2024).

Het plangebied is gelegen in Kamerik, een dorp in de gemeente Woerden, in de provincie Utrecht. Het plangebied betreft een bedrijfspand. De noordgevel van dit pand bestaat uit een gemetselde muur welke volledig begroeid is met klimop. In de tuin ten noorden van het plangebied waarin deze muur met klimop zich bevindt is tevens een kippenhok aanwezig, diverse tuinplanten en een haag aan de noordkant. De woningen ten noorden en oosten van het plangebied zijn geschikt voor huismussen om onder de daken te nestelen.

De directe omgeving van de planlocatie wordt gekenmerkt door bestrating, aangelegd groen en woonwijken met huizen en tuinen van het dorp Kamerik. Op 50 meter ten zuidoosten is een kerk met omliggend parkje aanwezig met bomen, struiken en grasvelden. In de omgeving zijn ook een aantal watergangen met groene oevers en beplanting langs de oevers aanwezig. De omgeving rondom het dorp Kamerik bestaat uit veengebied met langgerekte graslanden en watergangen.

3.2 Potentiële gevolgen werkzaamheden

De aanwezige noordelijke gevel met klimop op het perceel gaat verloren met de geplande sloop van de bebouwing. Met deze activiteiten gaat mogelijk potentieel essentieel leefgebied voor huismussen verloren. Deze ingreep kan voor de huismus leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming artikel 3.1 lid 2 (nesten en rustplaatsen vernielen, beschadigen of wegnemen) en lid 4 (verstoring). Dit vervolgonderzoek moet uitwijzen of daadwerkelijk de bovengenoemde verbodsbepalingen worden overtreden.

4. Methode

4.1 Huismusonderzoek

Voor het vaststellen van essentieel leefgebied van huismussen is soortgericht onderzoek uitgevoerd conform de richtlijnen van het Kennisdocument huismus en het soortinventarisatieprotocol huismus van Netwerk Groene Bureaus (BIJ12, 2023; NGB, 2017). Twee veldbezoeken enkele uren voor of na zonsondergang/opkomst, met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken en bij gunstige weersomstandigheden (geen regen, harde wind en kou) zijn uitgevoerd om de aanwezigheid van essentieel leefgebied te onderzoeken. De data en weersomstandigheden zijn weergegeven in tabel 2. De inventarisaties zijn uitgevoerd door H.N.J. de Jong, ecooloog van MBH Consult B.V. Voor het huismusonderzoek is gebruik gemaakt van verre kijker/zichtwaarnemingen en geluidswaarnemingen.

Tabel 2 Data en weersomstandigheden inventarisaties huismusonderzoek

Datum	Tijdstip	Temperatuur	Weersomstandigheden	Doel inventarisatie
04-07-2024	09:00 – 10:00	16	halfbewolkt, 1 Bft, droog	Essentieel leefgebied
15-07-2024	19:00 – 20:00	23	halfbewolkt, 2 Bft, droog	Essentieel leefgebied

5. Resultaten

5.1 Veldbezoek 4 juli 2024

Tijdens het eerste veldbezoek is in eerste instantie de aangrenzende tuin (Van Teylingenweg 53) bekeken op geschiktheid voor huismussen en aanwezigheid van huismussen. In de omgeving van de tuin is eveneens geïnventariseerd op de aanwezigheid van huismussen, nestplaatsen en essentiële elementen van het leefgebied en het gebruik hiervan door huismussen. Verder is met de eigenaar van de tuin en de eigenaar van de tuin van de burens aan de Meent 2 gesproken over het voorkomen van huismussen in de omgeving. Hieronder worden de bevindingen aangegeven.

Tuin Van Teylingenweg 53:

- De tuin is circa 4 meter breed en 20 meter lang;
- Tegen de gevel met klimop staat een kippenhok;
- De tuin bevat veel groene elementen zoals de klimop tegen de noordgevel (zuidkant tuin) van het te slopen pand, klimplanten tegen de schutting aan de noordkant van de tuin, een haag en schutting met klimop aan de oostkant, een druivenrank langs de schuur aan de noordkant en een groot aantal plantenbakken met grote tuinplanten;
- De klimop op de noordelijke gevel is zo'n 13 meter lang, 4 meter hoog en 50 cm dik. De klimop loopt ook iets door langs het hek op het dak van de bijkeuken en iets over het kippenhok;
- Eigenaar gaf aan dat huismussen op het voer van de kippen afkomen en soms met velen in de tuin aanwezig zijn, hierbij zitten ze ook in de klimop en het andere groen in de tuin;
- Eigenaar gaf aan dat in de klimop ook merels hebben gebroed maar de laatste jaren niet meer.

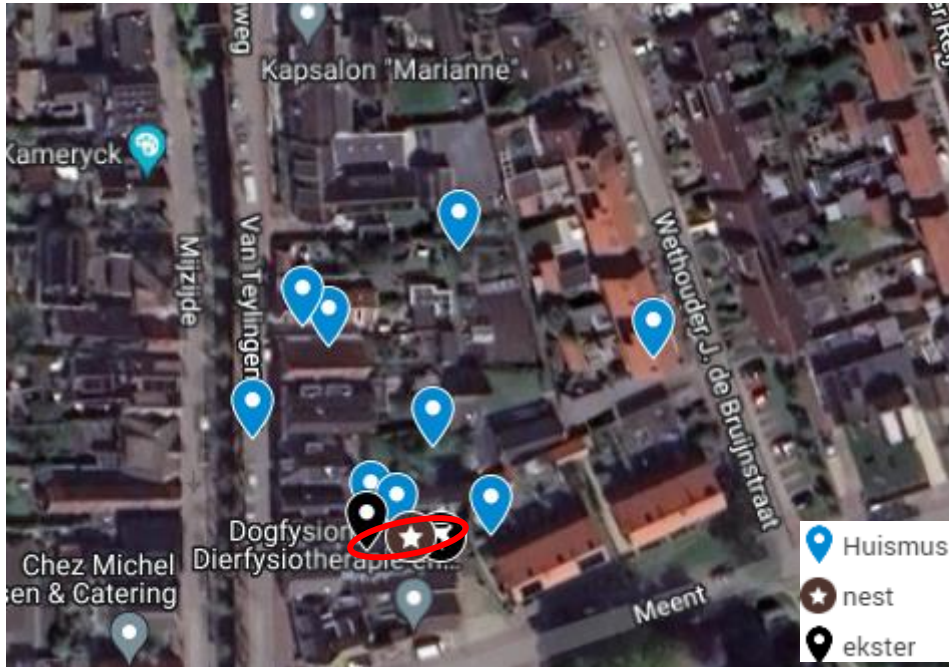
Tuin van Meent 2:

- Langs de westkant van de tuin zijn ligusterhagen aanwezig;
- In de tuin zijn struiken en een klimophaag aanwezig;
- Eigenaar gaf aan dat in de tuin regelmatig huismussen te zien en te horen zijn.

Waarnemingen:

- In de tuin Van Teylingenweg 53 zijn tenminste zes huismussen tegelijkertijd waargenomen, dit betroffen een man, vrouw en vliegvlugge jongen;
- De huismussen bevonden zich voornamelijk op het balkon van de bijkeuken van de Van Teylingenweg 54, de klimophaag aan de noordkant van de tuin, het hek van het balkon van de Van Teylingenweg 53, bij het kippenhok en in een aantal tuinplanten van de tuin;
- Een aantal keer is een huismus in de klimop tegen de gevel van het plangebied waargenomen;
- Er zijn geen vele kwetterende huismussen in de klimop aangetroffen;
- Er is een nest gemaakt met klei in de klimop gevonden, deze is niet van een huismus welke rommelige nesten maakt van grassen en dunne twijgje, het nest is vermoedelijk van een vink;
- De waargenomen mussen bewogen zich voornamelijk richting de daken van Meent 54 – 62 en de hier achtergelegen tuinen;
- Een enkele keer vloog een huismus richting de tuin van Meent 2;
- Een huismus man is gezien en gehoord op het dak van de Wethouder J. de Bruijnstraat 1;
- Twee roepende huismus mannen zijn gezien en gehoord in de dakgoten van de Van Teylingenweg 58 en 59;

- Een huismus is gezien op de weg voor de Van Teylingenweg 57;
- Ten westen van de Van Teylingenweg loopt de Kameriksche Wetering waarlangs een bomenrij staat, in deze bomen zijn geen huismussen waargenomen;
- Zie figuur 2 voor waarnemingen en bijlage 1 voor foto's van de aangetroffen huismussen en groene elementen in het plangebied en de omgeving.

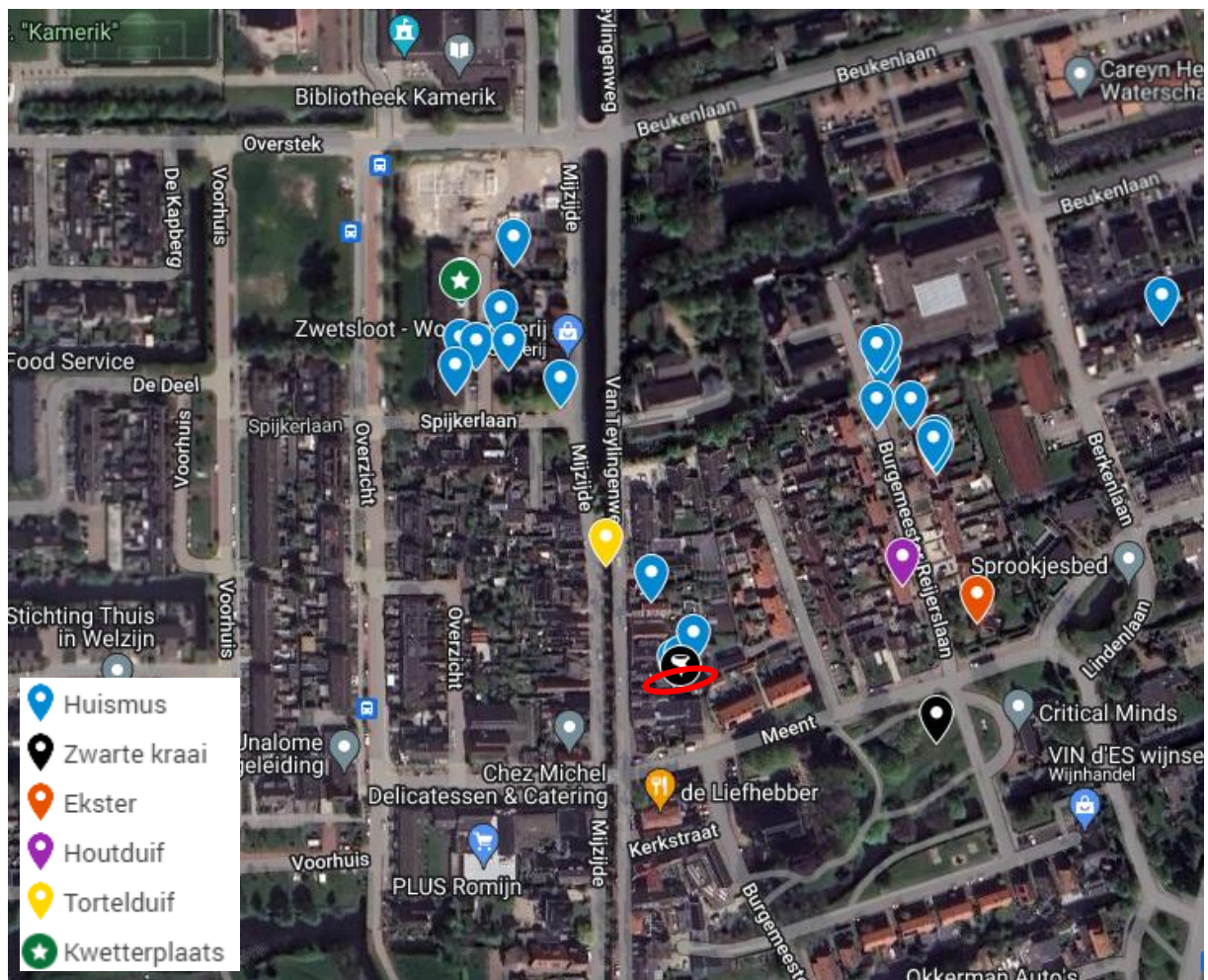
Figuur 2 Veldbezoek 4 juli (Rood: plangebied)

5.2 Veldbezoek 15 juli 2024

Tijdens het tweede veldbezoek is in de aangrenzende tuin (Van Teylingenweg 53) geïnventariseerd op de aanwezigheid van huismussen. In de omgeving van de tuin is op grotere afstand eveneens geïnventariseerd op de aanwezigheid van huismussen, nestplaatsen en essentiële elementen van het leefgebied en het gebruik hiervan door huismussen. Hieronder worden de bevinden aangegeven.

- Vanuit de tuin zijn op het balkon van de bijkeuken van de Van Teylingenweg 54 een jonge huismus en huismus vrouw waargenomen;
- Vanuit de tuin achter de Van Teylingenweg 56 is een tjilpende huismus gehoord;
- Er zijn geen huismussen in de tuin waargenomen;
- Vanuit de klimop en hagen in de tuin zijn geen tsjilpende huismussen gehoord;
- In de klimop waren geen rustende huismussen aanwezig;
- Bij de Van Teylingenweg 61 is tweemaal een roepende huismus gehoord en gezien terwijl deze richting de achtergelegen tuinen vloog;
- Binnen 100 – 200 meter rondom het plangebied is veel bebouwing aanwezig met pannendaken dat potentieel geschikt is voor huismussen om te nestelen;
- Er zijn veel tuinen met hagen en struiken aanwezig rondom deze huizen;
- Er zijn een aantal watergangen aanwezig welke rijk zijn aan oeverbegroeiing en met struiken en bomen langs de oevers;
- 150 meter ten noordoosten van het plangebied bij de Burgemeester Reijerslaan 18 op het dak en in de bomen en op de grond bij het water ten noorden van deze straat zijn tenminste negen huismussen gezien en gehoord;

- 170 meter ten noordwesten van het plangebied bij de spijkerlaan zijn op tenminste 9 locaties huismussen gezien en wordt op één locatie een grote struik als kwetterplaats gebruikt;
- Zie figuur 4 voor waarnemingen.

Figuur 4 Veldbezoek 15 juli (Rood: plangebied)

6. Conclusie en advies

- De gevel met klimop wordt sporadisch gebruikt door huismussen om te schuilen of als hop-over naar nabijgelegen leefgebied;
- Tijdens de onderzoeken is niet waargenomen dat de gevel met klimop wordt gebruikt door huismussen om te slapen of wordt gebruikt als kwetterplaats;
- De huismussen welke in de tuin zijn waargenomen nestelen waarschijnlijk onder de daken van de Van Teylingenweg 56 tot 62 en Wethouder J. de Bruijnstraat 1;
- In de omgeving van de locaties waar huismussen nestelen, welke ook in de tuin actief zijn, zijn verschillende alternatieven waargenomen om te schuilen, te kwetteren en te rusten zoals de tuinen achter de Van Teylingenweg 56 tot 62, de tuin van de Meent 2, de schutting met klimplanten aan de noordkant van de tuin, de hagen aan de oostkant van de tuin en de overige tuinplanten in de tuin in de tuin van de Van Teylingenweg 53;
- Een groot deel van dit groen is op kortere afstand tot de nestplaatsen gelegen dan de gevel met klimop;
- Ten noordoosten en noordwesten van het plangebied zijn huismuskolonies aanwezig. Deze huismussen hebben in de directe omgeving voldoende elementen om te schuilen, slapen, foerageren en nestelen zoals het nestelen onder pannendaken en foerageren, schuilen en slapen in het groen rondom de bebouwing en de nabijgelegen watergangen;
- Dit groen is op kortere afstand tot de nestplaatsen gelegen dan de gevel met klimop binnen het plangebied.

Uit het onderzoek is gebleken dat de gevel met klimop binnen het plangebied sporadisch gebruikt wordt door huismussen, maar niet essentieel is ten aanzien van dekking en winterbiotoop voor de huismus. Er zijn voldoende groenblijvende planten en struiken aanwezig in de omgeving welke behouden blijven en geschikt zijn voor huismussen welke in de nabijheid van het plangebied nestelen. Essentieel leefgebied van de huismus gaat niet verloren. De geplande werkzaamheden leiden niet tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Een ontheffing of het treffen van mitigerende maatregelen is niet aan de orde.

Er dient altijd rekening gehouden te worden met de Zorgplicht (artikel 1.11 Wnb).

Alle vogelnesten in functie zijn beschermd. Alle werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen (circa 1 maart – 15 augustus, afhankelijk van klimatologische omstandigheden) plaats te vinden. Wanneer de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd, dient vooraf een broedvogelcheck te worden gedaan door een deskundige. Wanneer nesten worden aangetroffen die in gebruik zijn, dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest verlaten is.

Langs de noordkant van het plangebied dient nieuw groen te worden aangeplant, waarbij groenblijvende planten zoals coniferen, klimop, laurier, liguster en stekelige struiken moeten worden toegevoegd. Hierdoor kunnen de aanwezige huismussen in de toekomstige situatie het plangebied gebruiken als dekking en biotoop.

7. Bibliografie

BIJ12. (2023). *Kennisdocument huismus*.

Gielen, S. (2023). *Quicksan Wet natuurbescherming Meent 1b te Kamerik*. Blom Ecologie B.V. .

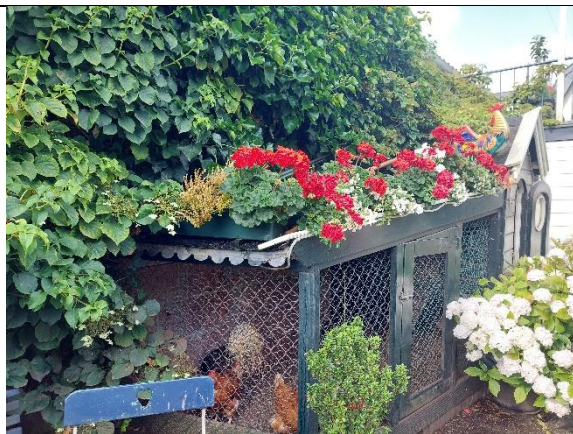
NGB. (2017). *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*.

OpenStreetMap Foundation. (2024). *Kadastrale kaarten*. Opgehaald van Kadastrale kaarten:
<https://kadastralekaart.nl/5.1200000/52.0900000/11>

Rijksoverheid. (2024). *Lokale wet- en regelgeving*. Opgehaald van Overheid:
<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR360329/16>

Bijlage 1 Foto's veldonderzoek

Tuin Van Teylingenweg 53

Noordkant tuin

oostkant tuin

Tuin Meent 2

Westkant Van Teylingenweg

Van Teylingenweg 58 - 62

Omgeving

